

Krystyna Sawicka
Wizytator ds. ewaluacji
Lubelskie Kuratorium Oświaty

Sprawozdanie z wizyty studyjnej w Murcji (Hiszpania)

W dniach 9-16 grudnia 2011 r. gościliśmy w słonecznej, pięknej Murcji (Hiszpania). Murcja to miasteczko uniwersyteckie, stolica jednej z 17 wspólnot autonomicznych Hiszpanii. Uniwersytet w Murcji był współorganizatorem naszej wizyty w tym mieście. Cała grupa była zainteresowana zasadami sprawowania nadzoru pedagogicznego, strukturą szkolnictwa na wszystkich poziomach, zasadami zatrudniania i awansu zawodowego nauczycieli, systemem egzaminacyjnym. Swoje oczekiwania przedstawiliśmy na spotkaniu integracyjnym w hotelu w Murcji. W poniedziałek (12 grudnia) spotkaliśmy się z władzami Regionalnego Wydziału Edukacji i Zatrudnienia Murcji. Główny inspektor wydziału edukacji oraz inni pracownicy przedstawili nam zasady funkcjonowania nadzoru pedagogicznego. Ogólne zasady są określone przez Ministerstwo Oświaty, ale szereg szczegółowych rozwiązań opracowują Wydziały Edukacji w każdym rejonie. Wydział oświaty, który nas gościł zatrudnia 50 inspektorów podległych wydziałowi, obsługuje ponad 700 szkół i w obecnej strukturze pracuje od 1995r. Inspektorzy zajmują się następującymi zadaniami: monitorowaniem i kontrolą podległych jednostek edukacyjnych, sprawdzaniem nauczania w szkołach, czuwają nad realizacją przepisów wprowadzonych przez konstytucję, prowadzą doradztwo dla nauczycieli, rodziców, dokonują oceny pracy nauczycieli i dyrektora oraz wykonują inne zadania. Inspektorzy regionalni opiekują się rejonami geograficznymi i mają pod opieką w miarę równą liczbę szkół danego typu (np. na jednego inspektora przypada 20 szkół podstawowych lub 6 szkół ponadpodstawowych). Wydział Edukacji zatrudnia nauczycieli, którzy wcześniej muszą zdać egzamin państwowy i dopiero wówczas mogą być zatrudnieni w szkołach, nauczyciel jest urzędnikiem państwowym i podlega bezpośrednio Ministerstwu Regionalnemu. Tego samego dnia po południu odwiedziliśmy Uniwersytet w Murcji gdzie Antonio Portela Pruano – wykładowca Wydziału Dydaktyki i Organizacji Studiów Uniwersytetu - przedstawił w

szczegółach organizację systemu edukacji. Opieką objęte są dzieci od 0 do 3 roku życia, etap następny to wychowanie przedszkolne (3 – 6 lat), do szkoły podstawowej idą dzieci sześciolateczne, uczą się w niej do 12 roku życia. Następnie uczniowie kontynuują naukę w szkole ponadpodstawowej obowiązkowej. Obowiązek szkolny obejmuje dzieci do 16 roku życia. Zainteresowani mogą dalsze wykształcenie zdobywać w szkołach zawodowych lub ogólnokształcących, następnie idą na studia wyższe. Byliśmy zaskoczeni informacją, że nie ma systemu egzaminów zewnętrznych (np. odpowiednik egzaminu maturalnego jest przeprowadzany przez nauczycieli danej szkoły), na studia młodzież jest przyjmowana na podstawie egzaminu wstępnego. Uczelnie ustalają progi punktowe. W szkołach podstawowych i ponadpodstawowych dzieci uczą się w oparciu o podstawę programową ustaloną przez państwo, w regionach opracowywane są programy edukacyjne.

W kolejnym dniu naszej wizyty poznaliśmy zasady funkcjonowania Przedszkola Escuela Infantil n 1 w Molina de Segura. Swoją działalność dydaktyczną przedszkole opiera na projektach edukacyjnych, np. dotyczącego diety śródziemnomorskiej, zajęć malarskich, poetyckich we współpracy z regionalnymi artystami oraz twórczości braci Grimm. Zajęcia odbywają się w salach edukacyjnych oraz bardzo dobrze wyposażonych pracowniach, np. plastycznej, komputerowej. Dzieci poznają zasady ruchu drogowego w „Miasteczku ruchu drogowego”. Rodzice przyprowadzają dzieci do przedszkola i czekają z dziećmi przed budynkiem, stamtąd dzieci są odbierane przez panie opiekunki i odprowadzane do sal. Istotnym elementem pracy przedszkola jest również angażowanie rodziców do prowadzenia zajęć edukacyjnych, np. z języka angielskiego. Mieliśmy okazję obejrzeć fragment zajęć prowadzonych w sali edukacyjnej z wykorzystaniem tablicy interaktywnej. W budynku przedszkola funkcjonuje zespół specjalistów z zakresu pomocy psychologiczno - pedagogicznej (pedagog, psycholog, fizjoterapeuta).

Tego samego dnia odwiedziliśmy Zespół Szkół Colegio de Educación Infantil y Primaria „Sanata Maria de Graci” (przedszkole i szkoła podstawowa). W zespole uczy się 657 uczniów, z czego 40 ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym 23 to uczniowie głuchoniemi. Ponadto do szkoły uczęszcza około 4% obcokrajowców pochodzących z : południowej Ameryki, krajów północnej Afryki, Ukrainy i Rumunii. Naszą uwagę zwrócił

fakt, że wszystkie pomieszczenia w budynku oznakowane są napisami w języku migowym. Dla dzieci niesłyszących szkoła od 11 lat realizuje projekt „ABC”. Mieliśmy okazję obserwować fragment zajęć prowadzonych przez wychowawcę, logopedę i tłumacza języka migowego. Przez cały etap edukacji w szkole podstawowej (od 6 do 12 lat) języka hiszpańskiego, matematyki i środowiska uczy jeden nauczyciel, który jednocześnie pełni funkcję wychowawcy. Języków obcych (angielskiego, francuskiego), języka migowego, muzyki i wychowania fizycznego uczą specjaliści. Oceny opisowej ucznia na zakończenie szkoły podstawowej dokonuje zespół nauczycieli uczących w danej klasie. Szkoła, aby osiągnąć założone cele takie, jak: jakość nauczania, integracja, uczestnictwo rodzin w procesie nauczania m. in. realizuje projekty: „Comenius”, edukacja dla zdrowia, tydzień kultury „El colegio de la Fantasia”, gazetki szkolnych. Po południu uczestniczyliśmy w spotkaniu z wykładowcami Wydziału Edukacji Uniwersytetu w Murcji. Rozmawialiśmy o jakości edukacji w Hiszpanii i regionie Murcja. Z wyjaśnień jakie uzyskaliśmy wynika, że poziom kształcenia w Murcji nie jest wysoki, problemem jest realizacja obowiązków szkolnego.

W środę odwiedziliśmy **„Centro integrado de Formacion Profesional”** odpowiednik naszej szkoły zawodowej i centrum kształcenia ustawicznego. Kształcenie odbywa się tu na kilku poziomach i w trzech specjalnościach – administracja, informatyka oraz handel i marketing. Istotne jest, iż szkoła stwarza możliwość uzupełnienia edukacji uczniom, którzy przerwali swoją edukację. Ponadto, szkoła prowadzi kształcenie na poziomie „education bachilleratio”, czyli kształcenie na wyższym poziomie, kształcenie dorosłych oraz kursy doskonalące dla pracujących i dla bezrobotnych. Szkoła stwarza możliwość e-learningu, który cieszy się ogromnym zainteresowaniem. Istotna jest organizacja praktyk zawodowych. Odbywa się to w ścisłej współpracy z pracodawcami, z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy. W ubiegłym roku placówka współpracowała ze 120 firmami. Uczniowie często znajdują zatrudnienie w zakładzie, w którym odbywali praktykę. System kształcenia zawodowego obserwowaliśmy też w „Instituto de Educacion Secundaria Politecnico”. Jest to szkoła z ponad 100 letnimi tradycjami. Położona jest na 32 tysiącach m². Najważniejsze kierunki kształcenia to chemia przemysłowa, transport i mechanika pojazdowa, produkcja przemysłowa, elektronika, optyka, bezpieczeństwo i higiena pracy, budownictwo i roboty

publiczne. Kształcą się tu ponad 1200 uczniów i pracuje 142 nauczycieli. Duże zainteresowanie wszystkich uczestników wyjazdu wzbudziła szkoła realizująca kształcenie artystyczne – „Conservatorio Profesional de Danza” w Murcji. Prowadzi ona kształcenie na wszystkich poziomach, oprócz uniwersyteckiego. Uczniowie mogą uczyć się tańca klasycznego, hiszpańskiego, współczesnego oraz tańca stylizowanego. Wiele emocji wywołał pokaz tańca flamenco. Uczniowie, którzy chodzą do tej szkoły, chodzą również przed południem do szkoły podstawowej lub ponadpodstawowej, gdzie zdobywają wykształcenie ogólne.

W ostatnim dniu naszej wizyty studyjnej odwiedziliśmy szkołę średnią - Insituto de Education Sekundaria "Floridablanca - . jest to jedna z 40 szkół w regionie, w której znajduje się oferta dla uczniów zdolnych, wyselekcjonowanych za pomocą specjalistycznych testów diagnostycznych na wcześniejszym etapie edukacyjnym. Placówka specjalizuje się w pracy projektowej i ma swoje specyficzne wydziały, np. badawczy czy artystyczny. Podsumowanie naszej wizyty odbyło się w Regionalnym Wydziale Edukacji oraz na Uniwersytecie w Murcji, między innymi poruszaliśmy tematy kształcenia i doskonalenia nauczycieli.

Po naszej wizycie nasuwają różne uwagi, refleksje chęć poznania bardziej dogłębnie tego, co mieliśmy okazję zobaczyć, z pewnością jednak ewaluacja jest w Hiszpanii inaczej rozumiana niż u nas.

Krystyna Sawicka